

Chantal van Gastel

Zoek het maar uit

the house of books

Copyright tekst © 2011 Chantal van Gastel
Copyright © 2011 The House of Books, Vianen/Antwerpen

Omslagontwerp en art-direction
Studio Marlies Visser

Foto hondje Getty Images
Foto man, vrouw, fiets Chris Hoefsmit

Foto auteur
Wim van de Hulst

Opmaak binnenwerk
ZetSpiegel, Best

www.chantalvangastel.nl
www.thehouseofbooks.com

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 443 3068 7
D/2011/8899/142
NUR 340

1

‘En zo komt er alweer een eind aan een enerverende werkdag bij Boek en zo,’ verkondigt mijn collega Milou vanaf de andere kant van de winkel. We doen wat we altijd vlak voor sluitings-tijd doen: we beginnen elk in een andere hoek met het recht leggen van de stapels boeken, tot we elkaar in het midden tegenkomen in een opgeruimd ogende winkel.

Ik moet even lachen om haar sarcastische opmerking. Er is niet bepaald sprake van topdrukte de laatste tijd. ‘We kunnen het beter omdopen tot “Boek en zoi”,’ antwoord ik als ik voorbij de hoek loop waar onze ramsj uitgestald ligt. Een hoek die steeds groter wordt ten opzichte van de rest van het assortiment. Wat moet ik nu met duizend puzzelwoordenboeken uit het jaar nul? Of met een zestiendelige serie over tuinieren met een vormgeving die in de jaren zeventig vast enorm vooruitstrevend was? *101 Tuiniertips voor uw balkon*, *101 Tuiniertips voor uw moestuin*, *101 Bomen en struiken*.

‘Verwachten ze op het hoofdkantoor nu echt dat wij deze rommel verkocht krijgen?’ Ik sla mijn hand geschrokken voor mijn mond als er op de valreep een klant binnenstapt. Een oudere vrouw die vaak rond sluitingstijd voor iets onbenulligs komt. Zoals nu voor ons assortiment wenskaarten van een euro per stuk en zes voor vijf euro. Maar de klant is koning, dus begroet ik haar beleefd als ik terug naar de toonbank loop om alvast het kleingeld in het telrekje te leggen. Milou haalt de molens met dvd’s en cd’s naar binnen.

De spullen van de andere winkels op de passage worden ook al binnengezet, wat een verlaten indruk maakt. Milou komt naast me staan en helpt me het muntgeld verzamelen. ‘Als Leo langskomt, moeten we het echt eens hebben over een manier om de boel hier wat levendiger te maken.’

Ik knik, al weet ik dat het zeker nog vier weken duurt voor Leo, de rayonmanager, langskomt, aangezien hij ons anderhalve week geleden nog een flitsbezoekje heeft gebracht. Als kleinste filiaal bungelen we zo'n beetje onder aan zijn prioriteitenlijst en dat terwijl Milou en ik vol zitten met ideeën over hoe we deze winkel naar een hoger niveau kunnen tillen. Helaas heeft Leo nooit tijd om onze ideeën aan te horen. Ik heb altijd een hele lijst met aandachtspunten klaarliggen voor als hij langskomt, die ik nooit helemaal kan afwerken. Al na vijf minuten merk ik dan dat ik de belangrijkste onderwerpen maar vlug moet aanstippen en de overige punten worden dan naar de volgende lijst verbannen. Heel frustrerend.

‘Zo!’ zegt Milou terwijl ze de laatste munten van twee euro in het rekje legt. ‘Wat heb jij vanavond allemaal op de planning staan?’

Het duurt even voor ik antwoord, omdat ik bezig ben de totalen van het muntgeld op te tellen met de calculator die steeds kuren heeft en die ik dan een paar keer tegen de toonbank moet slaan om hem weer aan de praat te krijgen. ‘Owen komt me zo ophalen. We gaan even een hapje eten.’

‘O ja, dat had je verteld.’

‘En jij?’ vraag ik terwijl ik het rekenmachientje een paar ferme klappen geef, iets waarvan de mevrouw bij de wenskaarten niet eens opkijkt, ook al is het verder doodstil in de hele passage. Aan de overkant, bij de juwelier, gaan de lichten al uit.

‘Lui varken,’ mompelt Milou, doelend op de juwelier, en gaat daarna verder met het antwoord op mijn vraag. ‘Ik heb een afspraakje met twee mannen. Ben en Jerry. En we gaan samen naar het eerste seizoen van *Prison Break* op dvd kijken.’

Ik moet lachen. ‘Dat klinkt leuk, maar als je zin hebt mag je ook met Owen en mij mee gaan eten, hoor. Dat vindt hij hartstikke gezellig.’

‘Ja, vast. Ik denk dat hij je liever voor zichzelf heeft.’

‘Owen is een gezelschapsdier. En hij luistert graag naar vrouwenpraat. Je bent echt van harte welkom.’

‘Weet ik wel. Maar eigenlijk kijk ik best uit naar een relaxte avond op de bank.’

Ik zucht diep, wat niets te maken heeft met wat Milou zegt, maar wel met mijn calculator die weer op blanco gaat. ‘Het is

maar dat je weet dat je de keuze hebt.’ Ik begin weer geduldig de bedragen in te toetsen. Uit mijn hoofd zou nog sneller gaan.

‘Staat genoteerd,’ antwoordt Milou. ‘Maar volgens mij hebben jullie ook nog belangrijke zaken te bespreken waarbij je mij niet kunt gebruiken. Of wil je dat ik meega zodat je het niet over samenwonen hoeft te hebben?’

‘Nee joh, waarom zou ik?’ Ik heb eindelijk een totaalbedrag, dat ik snel opschrijf op een kladpapiertje. Nu nog één keertje natellen. ‘Het is niet zo dat ik niet met hem *wil* samenwonen. Eigenlijk doen we dat al bijna. Het zou puur een formaliteit zijn.’

‘Wat is het probleem dan?’

‘Er is geen probleem.’

‘Maar je hebt nog geen ja gezegd.’

‘Nee...’ Ha! Zo te zien klopt het bedrag! ‘Dat zal ik dan vanavond maar doen.’

‘Jááá!’ jubelt Milou. ‘O, jullie zullen zo gelukkig worden. Ik zie het helemaal voor me. Samenwonen, trouwen, kindjes krijgen.’

Ik lach. Milou kan soms zo op de zaken vooruitlopen. ‘Owen is zeker de juiste man daarvoor,’ antwoord ik glunderend. Ondertussen komt de mevrouw met een stapeltje wenskaarten naar de kassa gelopen. Ik neem ze van haar aan en tel er vijf. Grrr. Hoe moeilijk kan het zijn? ‘Ze zijn zes voor vijf euro, mevrouw, u mag er nog eentje bij zoeken.’ Die is dus nooit voor sluitingstijd weg.

‘Ik heb er maar vijf nodig,’ antwoordt ze.

‘Jahaa,’ zeg ik begripvol en haast zangerig, ‘maar die zesde krijgt u dan gratis. Omdat ze een euro per stuk zijn, kost het u nu ook vijf euro, begrijpt u?’

Ze kijkt me aan alsof ik haar in de maling neem.

‘Zal ik even met u meelopen om er nog een uit te kiezen?’ Ik heb nu al spijt dat ik niet gewoon die vijf kaarten afgerekend heb, maar nu kan ik natuurlijk niet meer terug, dus loop ik met haar naar het kaartenrek, een moedeloze blik met Milou wisselend.

Terwijl ik mijn best doe om zo snel mogelijk een verjaardagskaart uit te zoeken, aangezien die altijd van pas komt, zie ik vanuit mijn ooghoek een jongen binnenkomen, diep weggedoken in zijn windjack, met een petje én zijn capuchon op. En

dat terwijl het toch echt al april is. Hij blijft een beetje bij de ingang dralen, bij een van de standaards met dvd-hoesjes. Veel schade kan hij daar niet aanrichten, want we bewaren de schijfjes in een afgesloten kast.

Ik zie dat Milou hem ook in de gaten heeft en hak de knoop door, wat betreft de verjaardagskaart voor mevrouw. Ik kan hier nog wel de hele avond blijven debatteren over of hij wel of niet geschikt is voor een heer van negenenzestig met wie ze op zondagmiddag bridget.

Ik reken eindelijk het setje kaarten af en bedenk dan wat ik met de figuur bij de ingang aan moet. Ik ga maar zeggen dat we dichtgaan, besluit ik, maar dan roept Milou: 'Ssst! Engels praten!' en zie ik Owen over de drempel stappen. Hij loopt de jongen voorbij die ook net aanstalten maakte om naar de toonbank te gaan, maar zich opeens bedenkt en terug naar de deur loopt.

'Wat is dat voor rare vogel?' vraagt Owen terwijl ik met de sleutel naar de deur ga om af te sluiten.

'Weet ik niet,' zeg ik terwijl ik hem een kusje geef en de deur dichtduw.

'Zijn jullie wel veilig, hier?' vraagt Owen half grappend. Hij heeft wel vaker laten doorschemeren dat het idee van twee vrouwen, die alleen een winkel moeten afsluiten, hem niet zo bevalt.

'Ach, daar weten we wel raad mee,' zegt Milou. 'Weet je trouwens dat we het net over je hadden?'

'O ja?' vraagt Owen. 'Mag ik weten waar het over ging?'

'Nee!' zeg ik.

Milou haalt haar schouders op en slaat de kassa uit. 'Helaas.'

De winkel waar ik werk is achter in de binnenstad gevestigd, in het gedeelte waar vroeger de belangrijkste winkels zaten, maar dat allang niet meer kan doorgaan voor een A-locatie. Ik loop hand in hand met Owen in de richting van het drukkerde deel van het centrum, waar we gaan eten. Milou is op de fiets de andere kant op gereden, richting haar ijsvoorraad en dvd-speler.

Ik heb haar zo'n tweeënhalf jaar geleden zelf uitgekozen uit een groepje van vijf sollicitanten. We konden vanaf dag één al goed met elkaar opschieten en inmiddels zijn we eerder vrien-

dinnen dan collega's. We zijn allebei vijftientig jaar en toen we elkaar leerden kennen, waren we beiden single.

Wat ik zo leuk vind aan Milou, is dat ik op haar kan bouwen op het werk én dat ik de grootste lol met haar kan beleven. Vóór mijn relatie met Owen was niets ons te gek: samen stappen en de volgende dag brak op het werk, soms wel drie keer per week. En we bedachten de wildste plannen die uiteindelijk nooit ergens toe leidden, maar stiekem geloven we nog steeds dat tussen alle onzin die in ons opkomt, ooit dat ene idee zal zitten waarmee we het gaan maken.

'Kijk,' zeg ik als we een leegstaand pandje passeren in de centrale winkelstraat, 'als we nu hier zouden zitten, zouden we vast hartstikke goed lopen. Het ligt gewoon aan die stomme passage. Wie komt daar nu nog tegenwoordig? Ik ga morgen meteen Leo bellen dat hij actie moet ondernemen.'

'Leo en actie gaan niet bepaald samen, toch?' zegt Owen, terwijl hij zijn arm om mijn schouders slaat. 'Misschien moet je eens serieus gaan overwegen om ander werk te zoeken.'

'Weet ik wel,' mompel ik. We hebben het hier al zo vaak over gehad, hoe leuk ik het samenwerken met Milou ook vind. Het is niet bepaald motiverend dat al mijn initiatieven worden afgewimpeld met 'geen tijd' of 'geen geld'. Daartegenover staat dat we amper verantwoording af te leggen hebben. Dat geef ik niet graag op. 'Maar stel nou dat Leo het ook een goed idee vindt?'

'Het is een supergoed idee, Ella,' antwoordt Owen, 'maar ik denk dat jij en Milou de enigen zijn die in dat zaakje investeren. Die Leo komt even binnenwaaien als het hem uitkomt en eigenlijk lost hij nooit iets op. Als er iets is, als jullie ziek zijn of een dagje vrij willen, moeten jullie het zelf zien op te vangen. Soms vraag ik me af waar je het allemaal voor doet.'

'Ik weet het. En ik kan daar ook niet eeuwig blijven werken. Maar ja...'

'Maar wat?'

'Nou, ik weet ook niet echt wat ik anders wil.'

'Er zijn honderden dingen die je wilt doen,' antwoordt hij verontwaardigd. 'Je loopt over van de ideeën.'

'Ideeën moeten ook uit te voeren zijn, Owen. Dingen gebeuren niet vanzelf. Ik zou opleidingen moeten volgen, cursussen...'

'Dan doe je dat...'

‘En als ik het dan toch niets vind? Ga ik dan weer iets anders proberen? Ik moet toch op zijn minst weten wat ik echt wil, voor ik allerlei beslissingen ga nemen?’

‘Je weet wat je echt wilt,’ zegt hij en hij laat me los om me voor te laten bij de ingang van de kleine Italiaanse bistro waar we zo graag komen. Hij houdt de deur voor me open en ik kijk hem aan terwijl ik langs hem heen loop. Hij heeft gelijk. Van alle honderdduizenden dingen die ik zou willen doen als ik er het talent, de intelligentie of het geld voor had, is er één ding dat ik boven alles zou willen. Maar dat staat ongeveer gelijk met de loterij winnen.

Ik druk een kus op zijn lippen. ‘Wat ik echt wil, heb ik al. Jou.’

Ergens tussen het voorgerecht en het hoofdgerecht in, wat bij een echte Italiaan maar heel kort duurt, brengt Owen ‘Het Onderwerp’, zoals Milou en ik het inmiddels met hoofdletters en aanhalingstekens aanduiden, ter sprake. ‘Heb je al nagedacht over wat ik je gevraagd heb?’

‘Ja,’ antwoord ik geamuseerd vanwege zijn gebrek aan subtiliteit. Hij probeert er heel nonchalant bij te kijken, alsof hij de vraag uitspreekt terwijl die in hem opkwam, maar ik weet zeker dat hij hier al op zit te broeden sinds het moment dat hij de winkel instapte om me op te halen. ‘Natuurlijk heb ik daarover nagedacht.’

‘Oké. Ik was gewoon benieuwd. Je hoeft niet te antwoorden als je daar nog niet klaar voor bent.’

‘Dat is fijn. Heel meevoelend van je.’ Ik neem een slokje van mijn wijn, het moment rekkend omdat hij zo schattig zenuwachtig is.

‘Maar als het waar is wat je net gezegd hebt,’ zegt hij terwijl hij zijn glas pakt en de wijn een beetje laat rondwalsen, ‘dan zou ik denken dat er geen reden is om nog langer te twijfelen.’ Hij zet zijn glas weer neer.

Ik buig iets naar voren. ‘Wat zei ik dan?’

‘Je zei dat ik ben wat je echt wilt, toch?’

Ik ben het spelletje beu en glimlach. ‘Dat heb ik inderdaad gezegd, ja. En ik meen het nog ook.’ Ik leg mijn hand in de zijne. Ik kijk naar hem en herinner me wat ik tegen Milou zei toen ik hem voor het eerst zag. We waren in een café waar we haast

nooit kwamen, want we hadden een nieuw plan van aanpak bedacht. Ik ging iemand zoeken die absoluut *niet* leek op de mannen voor wie ik doorgaans viel.

‘Hij is het,’ zei ik. ‘Van iedereen in deze bar past hij het minst in het plaatje dat ik van mijn ideale man heb.’ Nu telde ik voor het gemak alleen de aantrekkelijke mannen mee, want anders zou ik eindigen met de onverzorgde, kalende veertiger aan de gokmachine, wiens bierbuik onder zijn T-shirt uit kwam. En dat leek me wel een erg radicale ommezwaai.

Owen was groter dan ik, maar ik betwijfelde of hij dat ook zou zijn als ik stiletto’s van acht centimeter aan had getrokken in plaats van mijn gemakkelijke, afgetrapte basketbalschoenen. Hij was wat saai gekleed in een donkergrijze pantalon met een wit overhemd, alsof hij zo van zijn suffe kantoorbaan was weggelopen, maar zijn bouw was goed. Zijn rossige haar en zijn lichte ogen en huid maakten hem tot het tegenovergestelde van wat mijn type tot dusver was, maar hij had een vrolijk, open gezicht en hij lachte veel. Een lach die ik al na een paar minuten aangenaam en vertrouwd vond. Net als zijn stem, die ik toen nog niet gehoord had, maar die me later helemaal zou doen vergeten dat hij eigenlijk mijn type niet was.

En nu zit ‘niet mijn type’ tegenover me helemaal mijn type te zijn en kan ik eigenlijk geen enkele reden bedenken waarom ik het niet aan zou durven om bij hem in zijn appartement te trekken, waar ik toch al de halve week verblijf. Dit is waar Owen en ik vanaf dat eerste moment naartoe bewogen hebben. Naar een leven samen. En eigenlijk maakt het niets uit wat ik doe om mijn geld te verdienen en of Leo wel of niet luistert naar wat Milou en ik te zeggen hebben. Het maakt niets uit, want dit is de basis. Als dit goed is, dan komt de rest vanzelf in orde.

‘Ik kom bij je wonen,’ zeg ik dus uiteindelijk en de blijdschap op zijn gezicht vertelt me dat ik zojuist de beste beslissing van mijn leven genomen heb.

2

‘Het wandkleed boven je eettafel?’ vraag ik, me losmakend uit zijn omhelzing. We staan geparkeerd op het parkeerveldje achter mijn huis en ik ben bezig mijn territorium af te bakenen. Het is zijn appartement met zijn meubels, zijn spullen, zijn smaak, dus ik moet weten dat ik mijn eigen inbreng zal hebben. Ik ga niet samenwonen als hij niet bereid is concessies te doen.

‘Mijn wandkleed?’ vraagt hij verbaasd. ‘Mijn wandkleed uit Afrika, handgemaakt én ingezegend door een spirituele gebedsgenezeres uit de rimboe? Enig in zijn soort? Die moet weg? Je weet toch wel dat het een geluksamulet is? Het houdt kwade krachten buiten.’

‘Nou, maar misschien...’ Ik houd mijn hoofd een beetje schuin omdat ik weet dat ik op die manier heel veel van hem gedaan kan krijgen. ‘Misschien is het nu tijd dat hij iemand anders geluk gaat brengen...’

‘We kunnen hem op een plekje achteraf hangen.’

‘Owen...’

‘Oké, oké, hij gaat weg! Eruit met het wandkleed, mijn chromen onderzetters en de salontafel met glazen plaat en onderstel in de vorm van een zeemeermin. Je zegt het maar.’

‘Nou, ik wilde ook nog even weten of roze als accessoirekleur bespreekbaar is.’

‘In alle schakeringen die je kunt vinden, als jij maar gelukkig bent.’ Zijn gezicht is vlak bij het mijne en ik besef dat ik inderdaad gelukkig ben. En dat ik dat misschien zelfs zou kunnen zijn met een eng wandkleed, foielelijke onderzetters en een simpelweg ordinaire salontafel in huis, zolang Owen er dan ook maar is.

Ik leg mijn hand tegen zijn wang en volg met mijn wijsvinger de mij zo bekende contouren van zijn knappe gezicht. Zijn ogen

staan iets te ver uit elkaar, wat hem iets eigens, iets niet alle-daags, geeft. Hij heeft sproetjes – die nu nauwelijks zichtbaar zijn, maar zodra de zon begint te schijnen des te meer – en een rechte, sterke neus. Zijn kaaklijn is bijna vierkant. Hij mag dan misschien totaal geen smaak hebben wat de inrichting van zijn huis betreft, maar verder heb ik in alle opzichten de jackpot ge-scoord toen ik die avond in de kroeg op Owen afstapte.

Mijn vingers bereiken kriebelend langs zijn zorgvuldig in vorm gebrachte bakkebaarden de korte haartjes op zijn achterhoofd en ik word gekust alsof dat het enige is wat hij vanavond te doen heeft. Alsof er voor hem niets anders bestaat dan deze auto en ik. En een perfecte zoen.

Als ik langs de achterdeur binnenkom en via de keuken de huis-kamer in loop, maak ik even pas op de plaats om tot me door te laten dringen hoe dat is om thuis te komen in mijn ouderlijk huis. Aangezien ik bij Owen kan intrekken wanneer ik maar wil, zal dit niet al te vaak meer voorkomen. Nog even en ik ben hier alleen als gast. Het is een raar idee.

Mijn vader en moeder zitten ieder op hun vaste plek in de woonkamer, zoals bijna elke avond als er geen visite is, zij geen bloemschikcursus geeft of hij niet bij de kookclub is. Mijn vader zit in zijn luie stoel en mijn moeder in haar hoekje van de bank. Ze kijken naar een ingewikkelde film met een complottheorie die ik niet begrijp, al doet mijn vader nog zo zijn best om me bij te praten. Het heeft iets te maken met wapenhandel, een identiteitsverwisseling en een militaire operatie en mijn moeder zit zich heel erg op te winden over het feit dat ‘die smeerlap er nog mee wekomt ook’ terwijl mijn vader geconcentreerd blijft opletten.

Ondertussen beginnen mam en ik op zachte toon nieuwtjes uit te wisselen over vandaag, zodat papa de film kan blijven volgen. Ik kom erachter dat ze twee nieuwe aanmeldingen heeft voor haar bloemschiklessen, waardoor het aantal deelnemers op acht komt en ze zich afvraagt of de groep niet een beetje groot begint te worden voor hier in de keuken, en of het mis-schien handiger is deze op te splitsen, wat wel zou betekenen dat ze een avond per week extra kwijt is aan haar uit de hand gelopen hobby.

Verder is ze langsgeweest bij oma, die maar moeilijk kan wen-

nen aan haar nieuwe kamer in het verzorgingstehuis en moest huilen toen mama wegging. Ik schaam me, want oma woont er nu al bijna vier maanden en ik ben nog niet één keer op bezoek geweest. Ik neem me voor om daar binnenkort écht een keertje tijd voor te maken.

Gelukkig heeft mijn moeder ook leuk nieuws. Mijn broer Boris heeft gebeld, wat op zich al een hele gebeurtenis is, aangezien er soms weken voorbijgaan dat we amper iets van hem horen. Hij is muzikant en gaat daar helemaal in op. Ik vind het zo knap dat hij zichzelf kan onderhouden door te doen wat hij het allerliefste doet. Iets waar ik alleen nog van kan dromen.

Misschien is dat wel een familietrekje van ons: het nastreven van hogere doelen. Iets wat via onze achternaam, Droomer, ons onderbewustzijn ingeslopen is. Alleen is mijn broer iets assertiever in het najagen daarvan. Waar ik nog rustig zit te bedenken wat ik precies wil, is hij op zijn achttiende met zijn gitaar naar Amsterdam vertrokken om met vrienden een band op te zetten: Dreamerz. Ze boekten vrij snel succes, zij het in bescheiden kring. Het motiveerde in elk geval genoeg om door te gaan en hoewel er inmiddels drie drummers zijn gekomen en gegaan, hebben ze de band nu helemaal op orde, wat resulteerde in het leuke nieuwtje van vandaag: dat ze een bandwedstrijd hebben gewonnen. Hun YouTube-filmpje van het optreden is een grote hit en het zou zelfs kunnen dat er een mogelijkheid is om dit jaar op een paar grote festivals te spelen.

Ik heb mijn broer niet vaak live zien spelen. Ik volg natuurlijk alles wat hij doet op internet, maar het is er in al die jaren niet echt van gekomen om hem op te zoeken. Meestal zie ik hem alleen tijdens de zeldzame momenten dat hij even thuis is. En dat gaat dit weekend gebeuren! Vanwege mijn eigen heuglijke nieuws komt dit dubbel zo goed uit. Ik besluit nog even mijn mond te houden, zodat ik het hun alle drie tegelijk kan vertellen.

‘Weet je wat je er ook op moet zetten?’ zegt Milou nadat ze zich zorgvuldig over mijn todolijst gebogen heeft. ‘Je kledingkast uitzoeken en meteen alles wegdoen wat je niet meer draagt. En dan natuurlijk je beste vriendin bellen, zodat zij kan uitkiezen wat ze daar nog van wil hebben.’ Ze kijkt me met een brede grijns aan en pakt de pen waarmee ik aan het schrijven was uit

mijn hand. ‘Wacht maar, ik zal het er meteen even opzetten...’

Ik heb al een heel A4'tje volgeschreven met dingen die ik niet mag vergeten nu ik ga samenwonen. Ergens voel ik me een beetje schuldig dat Milou en ik hier onder werktijd mee bezig zijn, maar het is koopavond, we hebben de hele dag ons best gedaan om nog klusjes uit de hoek te zoeken en hebben echt niets meer te doen. Bovendien zijn er amper klanten.

‘Zo,’ zegt Milou tevreden, ‘dat staat er op! Ik denk dat we nu wel alles hebben, hoor.’

‘Weet je zeker dat ik niets vergeten ben?’ vraag ik.

‘Je hebt zelfs opgeschreven dat je je adreswijziging moet doorgeven aan de videotheek. Volgens mij heb je alles redelijk onder controle.’

‘Ja.’ Ik knik opgelucht. ‘Weet je, deze dingen zijn eigenlijk helemaal niet zo belangrijk. Wat telt is dat Owen en ik serieus voor elkaar kiezen.’

‘Waarmee je vrijgezellenleventje voorgoed voorbij is. Zul je het niet missen?’

Ik wacht een paar tellen met antwoorden. Niet omdat ik twijfel, maar om echt te overdenken of ik nog ergens een mits of een maar voel. Wat niet zo is. Nergens. ‘Ik heb er eigenlijk alleen maar heel veel zin in. Ik zou de jaren die wij samen als twee single meiden hebben doorgebracht voor geen goud hebben willen missen, maar ik ben nu ook superblij dat ik met Owen verderga. Het voelt als een logische stap.’

Milou zucht. ‘Nou, mooi is dat. Straks heb je natuurlijk helemaal geen tijd meer voor je vriendin die zielig in haar goedkope flatje zit, met alleen het gezelschap van een dikke kat. Ik moet ook dringend een plan de campagne opzetten. Je broer kwam toch langs dit weekend? Die heb ik altijd een lekker ding gevonden!’

‘Mijn zegen heb je,’ antwoord ik. ‘Ik zou dolblij zijn als hij hier tegen de vrouw van zijn leven aan zou lopen, voor wie hij dan alles opgeeft en terugverhuist om een gezinnetje te stichten.’

‘Tja,’ zegt Milou, ‘maar dan zit ik een paar jaar later wel met een gefrustreerde vent die mij kwalijk neemt dat ik hem de kans op een groots en meeslepend leven ontnomen heb.’ Er verschijnt een denkrimpel in haar voorhoofd. ‘Ik denk dat ik maar bij hem moet gaan wonen.’

‘Nee! Dan zie ik jullie allebei nooit meer! Vergeet mijn broer maar, er zijn genoeg andere mannen voor jou.’

‘We zullen zien, misschien zoek ik vanavond ook wel iemand uit die mijn type niet is...’

‘Beste tip die ik je kan geven,’ zeg ik terwijl ik een blik op de kassa werp om te zien hoe laat het is. Zeventien minuten over acht. Ik herinner me nog goed dat Milou en ik na de koopavond naar huis snelden om ons in razend tempo op te knappen. Een vlugge douche, of in ieder geval een halve bus deodorant, wat leuks aan, haren doen, wat make-up erbij en gáán. ‘Als je wilt, mag je alvast wel gaan, hoor,’ stel ik voor.

‘En jou alleen laten in deze drukte?’ zegt ze met een armgebaar richting de lege winkel.

‘Dat bedoel ik dus, we staan ons nu allebei te vervelen. Die twee puzzelboekjes die we nog gaan verkopen vanavond, kan ik zelf ook nog wel aan. En jij hebt al beloofd om zaterdagmiddag in je eentje te werken, zodat ik iets leuks met Boris kan doen.’

‘Dat is toch geen punt. Jij doet dat ook zo vaak voor mij.’

‘Nou je moet het zelf weten,’ zeg ik, ‘maar als ik het hele ritueel nog zou moeten doorlopen, vanavond, zou ik daar graag nu meteen mee beginnen, in plaats van hier de tijd vooruit te kijken.’

Ze werpt een blik op haar horloge. ‘Nou ja, het is misschien wel mooi meegenomen...’

‘Inderdaad!’ Ik pak haar schouders vast en duw haar achter de kassa vandaan. ‘Kom op, jij! Pak je spullen en wegwezen! Dan hoeft ik me zaterdag ook niet zo schuldig te voelen.’

Milou loopt naar de ruimte achter de winkel en komt terug met haar jas aan. ‘Ik ga maar drie kwartier eerder weg, dus jij moet je nog steeds drie uur en een kwartier schuldig voelen!’

‘Oké, beloofd!’ zeg ik, waarna we nog een paar minuten bezig zijn met het uitwisselen van zinnen als: ‘Veel plezier!’, ‘Fijne avond!’ en ‘Maak het niet te gek!’ Daarna vertrekt Milou langs de achterdeur en wandel ik terug naar de kassa, waar ik me op een hoge kruk laat zakken. Als er een klant binnenkomt, sta ik netjes op, maar dat komt maar een paar keer voor en levert een verkoop op van een roddelblaadje en een setje wenskaarten. De rest van de tijd besteed ik aan het nogmaals doornemen van mijn lijst en af en toe een rondje door de winkel lopen, terwijl

ik in mezelf meezing met het draagbare radiootje dat Milou stiekem neergezet heeft.

Ik ga even in de deuropening staan en zie af en toe iemand voorbijlopen in de passage. Hoewel ik ze heel uitnodigend toeknik, is er niemand in de stemming om even binnen te kijken. Het ziet er ook allemaal zo troosteloos uit. Ik groet mijn buurvrouw van de kousenwinkel, die alvast een rek met panty's naar binnen haalt, en loop dan weer naar mijn plekje achter de kassa. Op dit soort momenten haal ik niet bepaald veel voldoening uit mijn werk.

Uiteindelijk pak ik mijn lege glas, waaruit ik cola heb gedronken, en breng dit naar achteren, waar we een piepklein keukentje hebben, een toilet en wat magazijnruimte. Ik maak een sopje in de gootsteen om de glazen af te wassen en de borden en bestek die we vanavond gebruikt hebben om ons broodje te eten. Vanuit de deuropening kan ik de winkel overzien, dus ik loop steeds heen en weer. Het klusje kost me ongeveer tien minuten.

Ik hang de theedoek aan een haakje te drogen en neem een nieuwe doos met plastic tasjes mee de winkel in, waar het nog steeds stil en verlaten is. Met een schaar snijd ik de doos open en ik buk me om deze te verwisselen met de bijna lege doos onder de toonbank. De paar tasjes die er nog in zaten, leg ik boven op de nieuwe.

Als ik opveer, staat de jongen van gisteren weer voor me. Ik herken hem aan zijn petje en die jas met capuchon. Maar dit keer heeft hij ook een bivakmuts over zijn gezicht.

3

‘Geld,’ zegt hij, niet eens zo heel onvriendelijk, maar de priemende ogen die door de nauwe opening heen turen, maken me heel duidelijk dat dit alles behalve een vriendschappelijk bezoekje is. ‘Alles, kom op, nu!’ commandeert hij, terwijl ik nog niet kan bevatten dat dit me echt overkomt. We hebben het er wel eens gekscherend over gehad, Milou en ik, dat we bij een overval zouden zeggen: wat u wilt, meneer, wilt u er een tasje om? Zal ik het voor u inpakken? Is het een cadeautje? Maar dat is niet wat ik nu zeg. In plaats daarvan reik ik naar de schaar die ik heb gebruikt om de doos open te snijden.

‘Wat ga jij daarmee doen?’ Hij tilt een arm op en ik kijk in de loop van een pistool. Of een geweer. Ik weet het verschil nooit. Boris wees me er altijd op als ik het verkeerd zei, maar ik weet nu nog steeds het onderscheid niet te maken, terwijl ik het straks aan de politie moet vertellen. Er verschijnt een lege rugzak op de toonbank en het bovenlijf van de jongen tegenover me schiet naar voren. ‘Stop het daarin. Schiet op! Nu!’ Ik voel ijzer tegen mijn voorhoofd en het is alsof ik nu pas doorheb dat dit serieus is.

‘Oké, oké...’ stamel ik. Mijn handen trillen terwijl ik de keycord om mijn nek vastpak. ‘Rustig, oké? Je krijgt alles.’ Ik heb een sleutel vast en wil die in de lade van de kassa steken om deze handmatig open te draaien, maar terwijl ik met de sleutel tegen de lade kras op zoek naar het slot, besef ik opeens dat we een nieuwe kassa hebben die niet meer met een sleutel open kan. En plotseling kan ik niet meer bedenken welke toets ik nodig heb om de lade te openen. Ik begin van alles op het touchscreen in te drukken, zonder enig effect. De kassarol begint te lopen, dus wie weet wat ik allemaal aansla, maar de functie ‘no sale’ die ik nodig heb om de lade open te krijgen, kan ik nergens vinden.

De jongen steunt op de toonbank en met één sprong is hij eroverheen en hij staat achter me. ‘What the fuck doe je?’ roept hij uit, terwijl hij een arm om mijn nek slaat en het pistool in mijn zij drukt. ‘Denk jij dat ik dit niet meen, of zo?’

‘Ik doe mijn best!’ gil ik hysterisch. ‘Hij doet het niet!’

‘Ik maak je af als je niet binnen één seconde...’

Met een ka-ching geluid schiet opeens de lade open en de jongen begint met één hand naar de biljetten te graaien. Zijn andere arm heeft me nog steeds in de houdgreep. Ik weet niet meer waar het pistool is en sta stokstijf terwijl hij tegen me schreeuwt dat ik mee moet helpen.

‘Die ook!’ roept hij, met een zwaaibeweging in de richting van het kluisje waarin we de grote coupures bewaren. Ik kan me niet bewegen en vraag me af hoe hij überhaupt kan weten dat het kluisje hier hangt. Dan dringt tot me door dat de sleutel van het apparaat achter ligt.

‘Schiet op!’ schreeuwt hij weer. Opnieuw kijk ik recht in de loop van het pistool. De ogen van de jongen staan nu nog wilder en onvoorspelbaarder dan even geleden en voor het eerst denk ik dat ik hier misschien niet levend uit kom. Hij is in paniek nu het niet loopt zoals hij wil. Als ik dat kluisje niet open kan krijgen, gaat hij me hier ter plekke doodschieten en er is niemand, helemaal niemand, die er iets aan kan doen.

‘Het is leeg,’ zeg ik. ‘Het was een slappe dag, we hebben amper omzet, ik heb niet afgeroomd, er zit niets in!’ Ik stamel al mijn excuses door elkaar, maar hij gelooft me niet. Hij stapt naar voren en ik krijg een harde klap met het metalen handvat van zijn vuurwapen. Ik wankel achteruit en een halve tel later lig ik op de grond en staat hij over me heen gebogen. Zijn vuist klauwt zich vast in mijn shirt en trekt me half overeind. Zijn pistool staat schuin tegen de onderkant van mijn kaak. Ik krijg geen lucht meer. Ik kijk in de ogen van die jongen, die me hooguit zeventien, achttien jaar lijkt, mijn overvaller, mijn moordenaar. Hij gaat schieten, dat zie ik in zijn verwilderde, losgeslagen blik. Over een paar seconden lig ik hier dood te bloeden en loopt hij met een buit van, wat zal het zijn, driehonderd euro naar buiten. Dat is wat mijn leven waard is.

Ik denk aan Milou, die hier weer zal moeten werken, op de plek waar mijn hersenen tegen de vloer geplakt hebben gezeten.

Milou die hier weer klanten zal helpen. Misschien niet morgen al, maar toch zeker over een paar dagen. Als het forensisch onderzoek geweest is. Zaken zijn zaken, zal Leo zeggen.

Dan denk ik aan mijn ouders, die vast de verkeerde muziek voor mijn begrafenis kiezen en aan mijn nieuwe stilettopumps in de kast, die ik wilde bewaren voor de juiste gelegenheid. Ik zal er nooit op lopen.

En mijn oma. Ik moest haar nog gaan opzoeken in haar nieuwe kamer. Ze denkt vast dat ik niets meer om haar geef, omdat ik nooit langsgesproken ben. Dat ik nooit aan haar dacht. Waarom ben ik nou niet even op bezoek gegaan de afgelopen maanden? Al was het maar één keertje.

In een fractie van een seconde denk ik aan alle dingen die ik nooit zal meemaken. Trouwen, kinderen krijgen, zelf oma worden, een boek schrijven. Ik zou een boek gaan schrijven... Ik zou niet mijn hele leven in deze winkel blijven werken. Ik zou net als Boris gaan doen wat ik altijd al wilde, maar nu is het te laat. En Boris. Ik zal Boris nooit meer zien. Mijn lieve, grote broer, op wie ik zo trots ben. Hij weet niet eens dat ik zó ontzettend trots op hem ben. Al die keren dat hij me vroeg te komen kijken naar zijn optredens... al die keren dat ik een smoes verzonnen heb.

Ik heb er zo'n spijt van, nu. Maar waar ik echt spijt van heb... wat ik echt het allerergste vind, nu ik hier lig met een pistool tegen mijn hoofd dat elk moment af kan gaan... aan wie ik denk terwijl ik zeker weet dat dit mijn laatste gedachte is... dat is maar aan één persoon. Eén man.

Al die andere gedachten waren vluchtig, flarden, flitsen. Maar *hij* staat nu op mijn netvlies alsof hij daar altijd zal blijven. Seconden, minuten, uren, dagen, weken, maanden, jaren. Voor eeuwig. Dex. Dan gaat het pistool af en ik krimp gillend ineen.

Ik verwacht stilte, een grote zwarte duisternis en misschien daarna toch een prachtig, helder licht dat me welkom heet. In plaats daarvan klinken er twee harde klappen. Ik doe voorzichtig mijn ogen open en zie de overvaller nog een harde trap tegen het kluisje geven. Het valt op de grond. Hij pakt het op, grist zijn tas met de biljetten van de toonbank, gooit het kluisje in de tas en zet het op een rennen.

Ik blijf bibberend ineengedoken achter, in een hoekje achter de toonbank, en ik bedenk dat mijn burens niet eens komen kijken. Er is geschoten en niemand komt kijken. Ik tast mijn lichaam af om vast te stellen dat ik nog heel ben. Hij heeft me gemist. Ik weet niet hoe het kan, want hij had de loop tegen mijn gezicht, maar ik leef nog. Ik leef nog!

Ik kom overeind en graai trillend naar de telefoon die naast de kassa staat. Ik ben me niet bewust van welk nummer ik intoets, maar na een paar tellen, hoor ik de stem van Milou.

Wat daarna gebeurt, gaat in een waas aan me voorbij. Opeens staat mijn overbuurman, die van de juwelier, naast me. Nu wel. Ik had dood kunnen zijn en niemand deed iets.

Hij gaat weer weg en ik heb geen idee waarheen, maar als hij terugkomt, drukt hij iets zwaars en koude tegen mijn voorhoofd. Dan is er plots ook politie die overal rondloopt en één vrouw ontfermt zich over mij. Ze doet me denken aan die vrouw uit *Law and Order Special Victims Unit*. Ze is aardig en ziet er vertrouwenwekkend en kalm uit. Alsof alles onder controle is. Maar ik kan niet geloven dat ik dit echt heb meegemaakt en mijn handen trillen nog steeds, terwijl ze slapjes in mijn schoot liggen.

Ik vertel haar dingen, maar alles komt er onsamenhangend en verward uit. Dan is Milou er ook opeens. Ze begint te huilen als ze me ziet en zegt dat het haar schuld is, omdat ze me alleen gelaten heeft.

‘We zijn wel vaker alleen,’ antwoord ik, ‘jij had het ook kunnen zijn. Of wij allebei. Het had niets uitgemaakt.’ Ik neem een slokje uit het glas water dat iemand me gegeven heeft en staar opnieuw naar mijn trillende handen. Mijn knieën voelen als pudding. ‘Het was die jongen van gisteren.’ Dat had ik nog niet tegen de agente verteld, dus ik moet opnieuw van alles uitleggen. Milou mag er niet bij zijn als ik nogmaals het hele verhaal vertel. Als ik klaar ben, loopt de agente naar Milou om haar verklaring op te nemen.

Ik zit daar maar aan dat glas te nippen. Het water smaakt alsof het al dagenlang staat. Ik kom overeind om het neer te zetten. Als ik me omdraai, zie ik Owen in de deuropening staan. Ik knipper een paar keer, alsof ik het niet geloof. Het besef dat ik

dood had kunnen zijn, dat ik hem dan nooit meer had gezien, raakt me volledig en nu komen de tranen. Hij slaat zijn armen om me heen, wrijft over mijn rug, fluistert troostende woorden. Ik word overspoeld door dankbaarheid. Dat hij er is. Dat ik er nog ben om door hem vastgehouden te worden. ‘Ik laat je nooit meer los,’ fluistert hij, wat natuurlijk onzinnig is, maar ook precies wat ik nu wil horen.

‘Wil je me alsjeblieft naar huis brengen?’ vraag ik tussen twee snikken door. Maar dat mag natuurlijk nog niet. Het duurt hartstikke lang allemaal. En als we eindelijk klaar zijn, hoor ik dat ik morgen op het bureau word verwacht voor het doen van aangifte en het maken van een compositieschets. Owen ook, omdat hij zegt dat hij het gezicht van de man, de jongen, goed gezien heeft. Er zal ook iemand van slachtofferhulp aanwezig zijn, maar eigenlijk maakt het me allemaal niet uit. Ik wil alleen maar naar huis. Mijn ouders omhelzen. Onder een warme douche staan. Slapen.

’s Nachts in mijn eigen vertrouwde slaapkamer kijk ik naar het slapende gezicht van Owen dat naar me toe gedraaid is. Zijn lippen zijn een beetje van elkaar en hij maakt zachte snurkgeluiden. Het is eigenlijk niet echt snurken. Meer een geruststellend gemurmel.

Het was heel emotioneel om thuis te komen en mijn ouders te zien. Blijkbaar had iemand ze al ingelicht, want ze stonden me buiten met open armen op te wachten. Mijn moeder heeft me een uur lang vastgehouden en mijn vader wilde precies weten wat er gebeurd was, wat die schoft me had aangedaan, hoe hij eruitzag, wat hij aanhad, alles waar ik niet meer aan wilde denken. ‘Je had daar nooit alleen mogen staan,’ schreeuwde hij uit. ‘Ik heb al zo vaak gezegd hoe onverantwoord ik dat vind, twee meiden alleen in zo’n winkel. Je gaat niet meer terug!’

Daar had ik nog niet eens over nagedacht. Of ik de winkel nog terug in wilde. Ik was ook te moe om ergens over na te denken. Ik heb die hete douche genomen waar ik zo naar verlangde en ben gehuld in mijn dikste pyjama in bed gekropen. Owen wilde er niets van weten om me alleen te laten en nu lig ik veilig genesteld tussen hem en de muur van mijn slaapkamer. Ik ben blij dat hij er is. Dat ik het gewicht van zijn arm om me

heen voel en zijn ademhaling in mijn gezicht voel blazen. Hij ademt. Ik adem. Ik ben nog steeds rillerig, ondanks mijn dikke pyjama, het donzige dekbed en Owens arm om me heen. Maar ik ben dolgelukkig dat ik nu veilig naast hem lig en dat we nog tijd hebben om alles te doen wat we gepland hadden. Ik hou van hem, ik lig naast hem en alles is weer goed. Toch kan ik niet slapen, omdat de hele tijd die angstige momenten in de winkel door mijn hoofd spoken. Ik dacht dat mijn laatste uur geslagen had. En ik heb niet één seconde aan hem gedacht.

‘Gaat het?’ vraagt Owen. We hebben de hele ochtend op het politiebureau doorgebracht en nu staan we voor de passage waar ik werk.

Het tocht en ik trek mijn jasje dicht om me heen. ‘Ja, best. Laten we maar meteen naar binnen gaan, dan hebben we het maar gehad.’

‘Het hoeft niet, hoor. Als je er niet aan toe bent, kan het heus nog wel even wachten.’

Er botst iemand tegen me aan en ik schrik op.

‘Laten we naar huis gaan,’ zegt Owen. ‘Je bent moe en hebt een hoop te verwerken. Neem daar nou maar even de tijd voor.’

‘Nee,’ antwoord ik. Ik heb geen zin om bang te zijn, om voor altijd deze plek te mijden en ik wil ook niet elke keer schrikken als iemand per ongeluk tegen me aan loopt. ‘Ik wil dit doen.’

‘Echt?’

In plaats van te antwoorden, pak ik zijn hand vast en begin ik te lopen. Langs de modezaakjes, de dierenwinkel, de kousenwinkel. Waar zou ik bang voor moeten zijn? Het is niet alsof hij er nu nog is. Hij komt heus niet meer terug naar dezelfde plek. En er zijn zoveel mensen nu... waar waren zij gisteren toen die overvaller tegen me stond te schreeuwen? Zelfs toen hij dat schot afvuurde, kwam niemand me te hulp. Pas toen hij allang weg was, kwam de overbuurman een kijkje nemen. Ze hebben me allemaal laten stikken.

‘Ella!’ zegt Leo, die achter de kassa staat en meteen naar me toe komt als ik de winkel binnenstap. Nu is hij er natuurlijk wel. Nu het te laat is. Hoe vaak hebben Milou en ik niet aangegeven dat het steeds stiller werd in de winkel, dat er minder sociale controle was, omdat het soms bijna uitgestorven was in

de passage. Hij heeft er nooit iets aan gedaan. We waren simpelweg niet belangrijk genoeg en nu komt hij met uitgestrekte armen naar me toe en kust me op elke wang. ‘Hoe is het met je, meisje? Het was nogal wat gisteravond, hè?’

‘Inderdaad, ja,’ mompel ik stuurs. ‘Ik ben bijna doodgeschoten.’

‘Gelukkig zijn we allemaal met de schrik vrijgekomen.’ Hij heeft nog steeds zijn handen op mijn schouders en het irriteert me dat hij in de wij-vorm praat. *Ik* heb het door moeten maken. Ik alleen. Hij was nergens te bekennen. Hij zat vast thuis met z’n voeten op tafel. Hij had hier verdomme zelf moeten staan, het is *zijn* winkel, niet de mijne. Ongelooflijk dat ik me bijna overhoop heb laten schieten voor... waarvoor eigenlijk? Ik maak me van hem los en wandel naar de toonbank. De lege doos van de plastic tassen die ik had laten staan is opgeruimd.

Ik blijf stilstaan en Milou, die achter in de winkel aan het afstoffen was, komt naar me toe. ‘Gaat het, Ella?’

Ik knik. ‘Het is wel een ravage, hier.’ De plank waaraan het kluisje bevestigd was, is doormidden getrapt en er zit een gat in de achterwand, aan de zijkant van de toonbank.

‘Moet je zien.’ Milou troont me mee en wijst naar de boeken-gondel naast de kassa, waar eenzelfde soort gat zit. ‘De kogel is er dwars doorheen gegaan en hierin vast blijven zitten.’

‘Al die moeite,’ zeg ik. ‘Voor zo’n klein beetje geld.’

‘Dat is altijd zo.’ Leo is weer naast ons komen staan. ‘Laatst hadden we een inbraak in een ander filiaal. Ruit eruit, etalagemateriaal vertrapt, kaartenrekken vernield, vitrines ingeslagen en geen euro buitgemaakt.’

‘Dit is wel wat anders dan een inbraak,’ zeg ik fel.

‘Ja, natuurlijk.’ Hij knikt begripvol. ‘Je wordt toch wel begeleid? Door de politie en zo? En slachtofferhulp?’

Ik haal mijn schouders op.

‘Als je maar weet dat ik niet verwacht dat je hier maandag weer vrolijk aan de gang bent,’ zegt hij alsof dat een groots gebaar is. ‘Neem rustig de tijd en als het zover is, zal ik nog een paar dagen aanwezig blijven. Tot jij je weer helemaal goed voelt en het weer alleen aandurft.’

Ik wissel een blik met Milou, die bemoedigend naar me glimlacht.

‘En de komende week blijf ik natuurlijk ook bij Milou,’ gaat

hij verder. ‘Maar uiteindelijk zullen we toch met z’n allen door de zure appel heen moeten.’ Weer dat ‘met z’n allen’, waar haalt hij dat vandaan? ‘En daar kun je beter ook niet al te lang mee wachten. Enig idee wanneer je zelf weer aan de slag denkt te willen?’

‘Nee, sorry,’ zeg ik sarcastisch.

‘Ik denk dat er eerst nog wat dingen moeten bezinken, Leo,’ vult Owen voor me aan. ‘En dan hoor je het zodra ze zover is.’

‘Natuurlijk zal de bedrijfsarts contact met je houden in het hele traject,’ zegt Leo. ‘Je moet weten dat er genoeg mensen zijn die na een soortgelijke ervaring gewoon weer teruggekeerd zijn in de winkel waar ze werkten. Of we kunnen aan overplaatsing denken, als je hier niet meer op je gemak voelt. Een groter filiaal met meer medewerkers.’

Niet te geloven dat hij echt zo bang is dat ik me een tijdje ziek meld.

‘Je loopt echt op de zaken vooruit,’ antwoordt Owen. ‘En ik denk dat jij dringend even aan rust toe moet komen.’ Hij kijkt me bezorgd aan en ik knik.

‘Ja, ik moest maar eens gaan.’

Leo geeft me een kneepje in mijn elleboog. ‘Het hoort allemaal bij het vak, meisje.’ Hij laat het klinken alsof ik hier een grootse carrière heb die dit soort opofferingen waard is. Alsof een gewapende overval een kleine prijs is om te betalen voor een prachtbaan als die van mij. Zoals je misschien een blessure op kunt lopen als je profvoetballer bent. Hij is gek.

‘Ik bel je nog,’ zeg ik tegen Milou.

‘Ik heb nog iets voor je,’ antwoordt ze voor ik weg kan lopen. Ze geeft me een vel papier. ‘Dit heb je laten liggen, gisteren.’

Ik neem mijn todolijst van haar aan, vouw het velletje netjes in vieren en stop het in mijn zak. Het voelt als iets uit een vorig leven.

4

‘Is hij er al?’ vraag ik zodra ik thuis een voet over de drempel zet. Owen loopt voor me uit naar binnen. Ik trap mijn gympen uit onder de kapstok, laat mijn tas ernaast vallen en hang op de tast mijn jas aan een haakje. Dan loop ik verder naar binnen en herhaal mijn vraag tot ik mijn moeder in de keuken tegenkom.

‘Nog niet,’ antwoordt ze terwijl ze een zelfgebakken tulbandcake uit de oven haalt. Ze zet hem neer om af te laten koelen en kijkt me aan. ‘Ga even zitten. Hoe was het in de winkel?’

‘Gewoon. Mag ik daar een stukje van?’

‘Zo meteen,’ zegt ze. ‘Heb je niets meer te zeggen dan “gewoon”?’

‘Niet echt. Ik dacht dat Boris er al zou zijn. Is hij niet laat?’

‘Hij komt zo. Je vader is al naar het station om hem op te halen. Ga jij nu maar eens zitten.’ Mijn moeder trekt een stoel onder de eettafel vandaan en kijkt me gebiedend aan.

‘Ik snap niet waarom het ertoe doet of ik sta of zit,’ mompel ik terwijl ik toegeef en een blik van verstandhouding met Owen probeer te wisselen, maar als ik hem aankijk, zie ik dat hij die blik juist met mijn moeder uitwisselt. ‘Hé, jij hoort aan mijn kant te staan.’

‘Dat sta ik ook,’ antwoordt hij, ‘maar je bent niet helemaal jezelf en...’

‘Goh, waar zou dat aan liggen?’ vraag ik terwijl ik een denkbeeldig pistool tegen mijn slaap zet.

‘Doe dat niet,’ zegt mam terwijl ze mijn hand weghaalt en op de stoel naast me komt zitten. ‘Hoe was het bij de politie? Heb je al iemand van slachtofferhulp gesproken?’

‘Mam, alsjeblieft, kunnen we niet even normaal doen? Ik wil niet alleen maar over die overval praten. Het is al erg genoeg dat ik er steeds aan denk.’

‘We willen je alleen maar helpen,’ zegt Owen, leunend tegen het aanrecht.

‘Dat weet ik, maar normaal is wat me nu het meest helpt.’

‘Goed dan,’ antwoordt mijn moeder, ‘vertel me dan maar wat je het liefst wilt hebben: cake of kwarktaart.’

Ik glimlach. Dit is een mooi moment om de medelijdentroef te spelen. ‘Allebei.’ Mijn moeder maakt aanstalten om op te staan, maar ik ben sneller, want ik hoor de voordeur opengaan. ‘Hij is er!’ roep ik. Ik hoor de zware plof van zijn enorme rugzak en als ik de hal in loop, staat hij daar zijn sneakers uit te trappen naast die van mij. ‘Boris!’ Ik ren naar hem toe en omhels hem stevig.

‘Ha zus!’ zegt hij, wankelend met één voet nog half in de schoen. ‘Dat is nog eens een welkom!’ Hij geeft me een klopje op mijn rug en probeert zich van me los te maken.

‘Nog niet,’ zeg ik, waarna hij rustig tussen mijn schouderbladen wrijft, tot ik besluit hem los te laten. ‘Ik ben zo blij je te zien.’

‘Pa vertelde me net wat er met je gebeurd is. Hoe gaat het?’

‘Vraag dat alsjeblieft niet, dat doet iedereen al.’

‘Oké, sorry. Ik ben er gewoon heel erg van geschrokken.’

Ik knik en knipper een paar opkomende tranen van opluchting weg. ‘Vertel me liever hoe het met jou is.’ Ik strijk een blonde lok van zijn voorhoofd. ‘Je haar is te lang.’

Hij lacht. ‘Nou, afgezien van het feit dat ik naar de kapper moet, gaat het goed.’

‘Het spijt me zo dat ik niet meer langsgesproken ben. Ik had er moeten zijn toen je die wedstrijd won en ik heb je helemaal niet gesteund, terwijl ik het zo goed vind wat je allemaal doet.’

‘Doe niet zo raar, dat weet ik toch?’

Ik schud schuldbevestigend mijn hoofd. ‘Ik heb het niet laten zien de laatste tijd.’

‘Sommige dingen weet ik ook zonder dat je het zegt, Ella.’

‘Zeg, jongens,’ zegt pap terwijl hij de jas van Boris probeert aan te nemen, ‘blijven we de rest van de dag in de hal staan? Of gaan we eens kijken wat voor lekkers je moeder allemaal voor ons klaar heeft staan?’

‘Cake of kwarktaart?’ vraag ik aan Boris.

‘Wat denk je?’ Hij slaat een arm om mijn nek waardoor ik in een houdgreep naast hem mee naar de keuken loop. ‘Allebei natuurlijk.’

Eigenlijk voel ik me niet echt compleet zonder mijn broer. Dat merk ik amper in het dagelijks leven, maar op momenten als dit besef ik pas hoe ik hem mis als hij er niet is. De grapjes die hij met mijn vader maakt (hoe flauw ze ook zijn), de plagerijen aan mijn adres, de verhalen die hij mijn moeder vertelt over wat hij allemaal meemaakt.

Misschien is dat zelfs een belangrijke reden waarom ik op Owen gevallen ben. Hij heeft wat van mijn broer weg. In kleine dingen. De manier waarop Owen beschermend over me kan zijn. Hoe hij me het gevoel geeft dat ik alles tegen hem kan zeggen. Hoe ik het soms niet eens *hoef* te zeggen, omdat hij het al weet. Maar vooral in zijn vastbeslotenheid. Boris lijkt nooit aan iets te twijfelen. Hij weet precies wie hij is en wat hij te bieden heeft. *What you see is what you get*. Zo is Owen ook. Hij maakt dingen nooit moeilijker dan ze zijn. Heerlijk vind ik dat, omdat ik zelf soms alleen maar beren op de weg zie.

En gelukkig kunnen ze het ook goed met elkaar vinden. Daarom is het ook de normaalste zaak van de wereld dat ik totaal ontspannen ben als ik na het fonduen en ongeveer anderhalf uur natafelen, terwijl de mannen aan het bier zitten en ik met mijn moeder een flesje wijn soldaat aan het maken ben, het nieuws breng. Ik heb geen zin in een lang, omslachtig verhaal over onze diepe gevoelens voor elkaar, dus zeg ik gewoon op vrolijke toon: 'Jongens, ik heb nog een nieuwtje: Owen en ik gaan samenwonen.'

Het komt heus niet zomaar uit de lucht vallen, maar het voelt toch wel erg definitief als ik het zo als voldongen feit stel. Mijn moeder heeft tranen in haar ogen als ze me feliciteert en mijn vader geeft zowel mij als Owen drie kussen, waarna hij wel een waarschuwend vinger naar hem opsteekt. 'Als je maar goed voor mijn meisje zorgt.'

'Pap,' zeg ik gegeneerd, 'doe niet zo ouderwets.'

Maar Owen pakt mijn hand en drukt een kusje op mijn vingers. 'Altijd.'

Als Owen later die avond naar huis gaat, voel ik pas hoe moe ik ben. Ik heb ook amper geslapen afgelopen nacht. Eenmaal in bed luister ik naar de geruststellende geluiden. De wc die doortrokken wordt, de tv, een glas dat neergezet wordt, af en toe een tik van de verwarmingsbuizen. Bekende, normale geluiden die me een veilig gevoel geven. Het zal niet moeilijk zijn in slaap

te vallen, denk ik als ik mijn ogen dichtdoe en me overgeef aan de vermoeidheid.

Als ik mijn ogen weer opendoe, is het een klein uurtje later. Het is helemaal stil geworden en ik sla het dekbed van me af. Ik loop naar de deur en zie door een kiertje dat er geen licht meer van beneden komt. Iedereen is naar bed gegaan. Ik ben wakker geschrokken van iets, maar kan me niet herinneren waarvan. Had ik een nare droom?

Ik knip het lichtje op mijn bureau aan en mijn oog valt op de lijst die Milou me vanmiddag meegegeven heeft. Mijn eigen lijstje met trivialiteiten. *Budget voor de boodschappen afstemmen, uitgavenpatroon vergelijken, gezamenlijke bankrekening openen.* Lekker belangrijk. Ik draai het velletje om en staar naar de blanco achterkant. Opeens weet ik weer waar ik aan dacht, waarom ik overeind schoot en nu klaarwakker ben. Ik pak een pen uit het pennenbakje en begin te schrijven. Een halfuur later ligt er een nieuwe lijst voor me.

Belangrijke zaken:

- 1) Boris laten zien dat ik trots op hem ben;*
- 2) meer tijd aan oma besteden;*
- 3) mijn mooie schoenen dragen;*
- 4) een boek schrijven.*

‘Hé,’ hoor ik opeens vanuit de deuropening. Ik schrik op en zie Boris staan. Hij heeft mijn deur een paar centimeter openge-duwd. ‘Mag ik binnenkomen?’

‘Ja.’ Ik draai het vel papier weer om, met de todolijst voor het samenwonen naar boven.

Hij sluit de deur achter zich en komt naar me toe gelopen. Hij heeft een oude, versleten joggingbroek aan en een T-shirt van een concert dat hij eind jaren negentig bezocht heeft. ‘Kun je niet slapen?’

‘Nee,’ zeg ik. ‘Niet echt. Jij?’

‘Ook niet. Ik zag het licht onder de kier van je deur.’ Hij hurkt bij me neer. ‘Ik dacht dat je misschien even wilde kletsen.’

Ik knik. ‘Dat zou fijn zijn.’ Ik kijk neer op zijn gezicht. We hebben dezelfde genen, maar tegelijk zijn we zo verschillend.

Alles wat licht aan hem is, is bij mij donker. Dat geldt voor alles: van onze haarkleur tot onze persoonlijkheid. ‘Het had zomaar voorbij kunnen zijn.’

Hij zegt niets, hij kijkt me alleen begripvol aan, wat maakt dat ik verder praat.

‘Het was zo onwerkelijk. Ik maakte hem steeds kwader. Ik dacht dat ik wist hoe ik zou reageren in zo’n situatie. Ik dacht dat ik rustig zou blijven, maar er flitste van alles door mijn hoofd. Ik had mezelf niet in de hand.’

‘Dat is niet zo gek.’

‘Owen is met me mee geweest naar het bureau om foto’s te bekijken en een schets te laten maken. Hij wist zoveel. Ik weet niets meer. Het beeld wordt steeds vager. Ik zie alleen dat wapen maar en ik herinner me zijn stem. Misschien pakken ze hem nooit. Blijf ik dan altijd bang?’

‘Ze pakken hem wel.’

‘Maar dan nog. Het wordt nooit meer hetzelfde. Ik had orde in mijn leven. Enigszins in ieder geval. En waar ik geen orde had, was ik tevreden met de chaos en nu... Nu is alles chaos.’

‘Niet alles,’ zegt hij. ‘Misschien lijkt dat even zo, maar die orde komt wel weer.’

Ik schud mijn hoofd. ‘Ik had dood kunnen zijn.’

‘Maar dat ben je niet. Je hebt het gered.’

‘Ik weet niet eens meer wie ik ben,’ fluister ik.

‘Nou, dat zal ik je dan wel eens vertellen.’ Hij strijkt een haarkrul uit mijn gezicht. ‘Jij bent mijn slimme, dappere zus die zich door niemand klein laat krijgen. Die eikel met zijn pistool is een lafaard.’

‘Wat deed ik daar eigenlijk, Boris?’ vraag ik. ‘Wat is er zo slim en dapper aan mij als ik jarenlang al mijn tijd en energie in een winkel gestoken heb die niet van mezelf is? Die nooit van mij zal worden en waar zelfs nooit iets zal veranderen omdat hij gemanaged wordt door mensen die het geen moer kan schelen.’

‘Dan verander jij gewoon. Begin je eigen winkel. Doe het allemaal anders.’

‘Misschien.’

‘Je moet je niet zo druk maken. Het is niet meer dan logisch dat je van slag bent. Neem de tijd om dingen te overdenken.’

‘Dat is het juist,’ zeg ik. ‘Ik heb zoveel dingen voor me uitge-

schoven omdat ik dacht dat het nog wel zou komen en het was bijna te laat geweest. Wat als dit het was geweest? Wat stelde het dan allemaal voor?’

‘Luister Ella, je hebt nog een heel lang en mooi leven voor de boeg. Je kunt alles doen wat je maar wilt.’

‘We zijn niet allemaal zoals jij. Jij denkt dat iedereen zijn dromen waar kan maken...’

‘Dat kan ook,’ antwoordt hij.

‘Jij kan dat. Wie zegt dat het mij lukt?’

‘Hoe bedoel je?’ Hij kijkt me aan alsof ik plotseling een vreemde voor hem ben. ‘Ik dacht dat je gelukkig was. Ben je dat dan niet?’

‘Jawel!’ breng ik haastig uit. ‘Natuurlijk ben ik dat. Over het algemeen.’

‘Je hoeft niets te doen wat je niet wilt, Ella. Helemaal niets.’

‘Dat weet ik.’

‘Je bent er toch wel zeker van hè, dat je wil samenwonen met Owen?’

‘Wat?’ vraag ik verbaasd. ‘Natuurlijk wil ik dat.’

Hij knikt. ‘Ik vraag het maar voor de zekerheid. Zodat ik weet dat we het over hetzelfde hebben.’

‘Owen is geweldig,’ antwoord ik. ‘Ik wil bij hem zijn.’

‘Dat is goed om te horen. Ik was even bang dat het een overhaaste beslissing was.’ Hij werpt een blik op de lijst die voor me op het bureaublad ligt. ‘Waar ben je nu eigenlijk zo diep in de nacht mee bezig?’

‘Dit? Gewoon een lijstje met reminders. Dingen die ik moet regelen voor het samenwonen.’

‘Hij veert op en kijkt over mijn schouders mee op de lijst. ‘Dus je hebt er wel zin in?’

Ik kijk hem aan. ‘Heel veel.’

‘Goh...’ Hij buigt zich om me een kus op mijn voorhoofd te geven. ‘Mijn kleine zusje wordt echt groot.’

Ik glimlach en we wensen elkaar welterusten. Boris doet de deur achter zich dicht en ik draai langzaam het vel papier weer om. Ik verander de punt achter het laatste onderwerp op mijn nieuwe lijst in een puntkomma. Dan maak ik mijn lijst af.

5) Dex.